

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Rehabilitación do aparato bucofonador e da deglución		Código	652G04035
Titulación	Grao en Logopedia			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma				
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Medicina			
Coordinación	Vilariño Vilariño, María Isabel	Correo electrónico	isabel.vilarino@udc.es	
Profesorado	Vilariño Vilariño, María Isabel	Correo electrónico	isabel.vilarino@udc.es	
Web				
Descrición xeral				

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecer e integrar os fundamentos biolóxicos da Logopedia: a Anatomía e Fisioloxía.
A6	Coñecer a clasificación, a terminoloxía e a descrición dos trastornos da comunicación, a linguaxe, a fala, a voz e a audición e as funcións orais non verbais.
A8	Coñecer os fundamentos do proceso de avaliación e diagnóstico.
A11	Redactar un informe de avaliación logopédica.
A12	Realizar unha avaliación tras a intervención.
A13	Coñecer os principios xenerais de la intervención logopédica.
A14	Coñecer as funcións da Intervención logopédica: prevención, educación, reeducación, rehabilitación e tratamento.
A15	Coñecer e aplicar os modelos e as técnicas de intervención.
A20	Coñecer e implementar as axudas técnicas á comunicación.
A21	Saber deseñar e elaborar informes logopédicos.
A22	Saber deseñar, programar e avaliar a actuación logopédica.
A25	Coñecer a organización de institucións educativas, sanitarias e sociais.
A26	Adquirir un coñecemento práctico para a avaliación logopédica.
A27	Realizar a planificación estratéxica da intervención logopédica.
A29	Adquirir a formación práctica para o traballo individual, grupal, cooperativo e de mediación con facilitador.
A30	Coñecer a actuación profesional e os contornos onde se desenvolve a práctica.
A31	Adquirir o desenvolvemento os recursos persoais para a intervención: habilidades sociais e comunicativas, habilidades profesionais, avaliación da propia actuación profesional, técnicas de observación, técnicas de dinamización ou toma de decisións.
A32	Utilizar tecnoloxías da información e da comunicación.
B1	Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.
B5	Aprender autonomamente, e motivarse para facelo de forma continuada.
B6	Capacidade de adaptarse aos cambios.
B7	Capacidade de análise e síntese.
B8	Capacidade de observar e de escoitar de forma activa.
B9	Capacidade de organizar e planificar.
B10	Capacidade para motivarse e procurar a calidade na actuación profesional.
B11	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B12	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B13	Coñecer e manexar as novas tecnoloxías da comunicación e da información.
B14	Destreza e empatía nas relacións interpersoais.
B16	Resolver problemas de forma efectiva.

B17	Saber expresarse en público.
B18	Ser creativo no exercicio da profesión.
B19	Ter compromiso ético.
B20	Ter iniciativa e espírito emprendedor.
B22	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B23	Traballar de forma colaborativa.
B24	Traballar en equipo e, de ser o caso, de forma interdisciplinar.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben afrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
1. Adquirir los conocimientos teóricos necesarios sobre la laringectomía	A1	B1	C1
	A6	B5	C2
2. Conocer el mecanismo y las fases de la deglución y las distintas alteraciones que se pueden producir como consecuencia de estas intervenciones quirúrgicas.	A8	B6	C3
	A11	B7	C6
	A12	B8	C7
3. creación de programas específicos de intervención logopédica, para poder llevar a cabo un plan terapéutico que compense, en lo posible, los efectos negativos de esta intervención quirúrgica tanto a nivel de la comunicación como de la deglución.	A13	B9	C8
	A14	B10	
	A15	B11	
	A20	B12	
4. Conocer las distintos mecanismos de la deglución	A21	B13	
	A22	B14	
3.- Conocer formas de actuación del equipo multidisciplinar que interviene en este tipo de trastornos y que estrategias conjuntas se deben adoptar en la prevención de las alteraciones de la comunicación, en la evaluación y en el diagnóstico.	A25	B16	
	A26	B17	
	A27	B18	
	A29	B19	
	A30	B20	
	A31	B22	
	A32	B23	
		B24	

Contidos	
Temas	Subtemas
REHABILITACIÓN EN LARINGECTOMIZADOS TEMA 1: Sistema fonatorio	Resumen de las bases anatómicas y funcionales de la laringe. Fisiología de la laringe. Funciones laríngeas, mecánica respiratoria y fonación
TEMA 2: Patología tumoral de la laringe.	Distintos tipos de neoplasias que conducen a la extirpación de la laringe. Nivel de afectación de la deglución.
TEMA 3: Alteraciones de la comunicación y deglución por cáncer de cabeza y cuello.	Tipos y grados
TEMA 4: Laringectomías totales y parciales.	Indicaciones y consecuencias

TEMA 5: Nuevas condiciones anatómicas y cambios fisiológicos del laringectomizado	Consecuencias en su vida diaria
TEMA 6: Fonación del laringectomizado.	Erigmofofonía. Laringe Electrónica. Prótesis fonatorias. Válvulas. Importancia de la rehabilitación.
TEMA 7: Papel del logopeda en la rehabilitación del paciente laringectomizado.	Combinación de funciones y recursos de la unidad de logopedia con la asociación de laringectomizados.
TEMA 8: Condiciones necesarias para iniciar la rehabilitación.	Causas que pueden retardar, dificultar o impedir la rehabilitación.
TEMA 9: La rehabilitación logopédica propiamente dicha. Forma de realizar la rehabilitación.	Momento de comenzar. Etapas dentro de la rehabilitación. Evaluación y problemas específicos que se pueden presentar. Actuación en casos difíciles. Momento y criterios para plantear un sistema alternativo a la erigmofofonía.
TEMA 10: Casos clínicos.	Presentación de casos clínicos de las diferentes patologías.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Estudo de casos		10	20	30
Prácticas a través de TIC		0	20	20
Proba obxectiva		2	25	27
Sesión maxistral		21	40	61
Traballos tutelados		1	10	11
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	El alumno se sitúa ante un caso concreto, y debe ser capaz de analizarlo y discutirlo en grupo
Prácticas a través de TIC	el alumno realizará actividades de carácter práctico, mediante la utilización de las tecnologías de la información.
Proba obxectiva	Se realizará una prueba escrita tipo test, de para la evaluación del aprendizaje del alumno.
Sesión maxistral	Se realizaran exposiciones orales utilizando material audiovisual y preguntas dirigidas a los estudiantes, con la finalidad de transmitir conocimientos y facilitar el aprendizaje.
Traballos tutelados	El estudiante realizará estos tipos de trabajos para promover el aprendizaje autónomo, bajo la tutela del profesor y en escenarios variados.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Seguimiento del aprendizaje y la realización del trabajo autónomo de los estudiantes por parte del profesor-tutor.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Estudo de casos		formará parte da avaliación continúa	5
Proba obxectiva		Será a que teña máis peso na avaliación do alumno e terá que superala para aprobar a asignatura. Consistirá nun examen tipo test de entre 30 e 50 preguntas	85
Sesión maxistral		Será importante a asistencia a clase xa que forma parte da formación presencial	5
Traballos tutelados		E obrigatoria a realización e exposición a nivel individual e en grupo	5

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica

- () .
- CASADO MORENTE, J.C. , ADRIÁN TORRES, J.A. (2005). Manual del laringectomizado.. Málaga. Ed. Aljibe.
- BEHLAU, M. (2005). A voz. O livro do especialista. Tomo I y II.. Rio de Janeiro. Ed. Revinter.
- HEVILLET-MARTÍN G. (2003). Hablar sin larige. Madrid. Lebon
- DINVILLE C. (1996). Los trastornos de la voz y su reeducación.. Barcelona. Ed. Masson
- PEÑA-CASANOVA J. (2001). Manual de logopedia.. Barcelona. Ed. Masson.
- PRATER R.J, SMITH R.W. (1995). Manual de terapéutica de la voz.. Barcelona. Ed. Masson.
- FERNÁNDEZ MARINA M. (1996). Reflexión sobre el tratamiento del paciente laringectomizado. Rev. Logop. Fon. Audiol. Vol. XVI, nº 3. Madrid. Ed. Masson
- Suarez A. (2004). Trastornos de la voz. Estudio de casos. Ed. Eos
- MURRAY Y MORRISON. (1996). Tratamiento de los trastornos de la voz.. Barcelona. Ed. Masson
- CASADO JC, ADRIAN JA. (2004). MANUAL DEL LARINGECTOMIZADO. ED. ALJIBE

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías